Ankenævnet for Forsikring

912/13

Den 2. april 2013 blev i sag nr. 83.233:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikrede er omfattet af en pensionsordning i PFA Pension. Hun klager over, at selskabet har bevilget halv præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension med virkning fra 1/8 2012, idet hun mener sig berettiget til fortsat at oppebære fulde ydelser.

Efter selskabets opfattelse er klagerens erhvervsevne nedsat med mellem halvdelen og 2/3 efter 1/8 2012.

Pensionsordningen blev oprettet som led i klagerens tidligere arbejde. Ordningen giver bl.a. ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, hvis erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykke nedsættes med mindst 2/3. Nedsættes erhvervsevnen med mellem halvdelen og 2/3, er der ret til halve ydelser. Karenstiden er 3 måneder.

Klageren er født i 1967 og uddannet inden for regnskab og økonomi. Den 25/8 2006 blev hun sygemeldt fra sit tidligere arbejde som regnskabschef på grund af leddegigt. Hun var fuldt sygemeldt frem til den 23/10 2006, hvor hun genoptog sit arbejde på nedsat tid. Den 25/11 2006 blev hun raskmeldt, men måtte fuldtidssygemelde sig på ny fra den 4/1 2007. Hun valgte derfor selv at opsige sin stilling med virkning fra den 1/2 2007.

Selskabet bevilgede fulde ydelser fra den 4/7 2007, og ydelserne blev herefter løbende forlænget.

I speciallægeerklæring af 3/3 2011 udfærdiget af en ortopædkirurg hedder det bl.a.:

"**Medicin:**
Tbl. Pamol 1 g pn.

Socialt:
Gift og regnskabschef. [Klageren] opsagde sit arbejde 2007. Januar 2009 arbejdsprøvning, men [klageren] havde for mange smerter til at kunne deltage i arbejdsprøvningen.
...
Konklusion:

- [Klageren] har varig nedsat funktion og kraft af venstre håndled og fingre som følge af RA og erosiv leddegigt i venstre håndled.
- Der er nedsat håndtrykskraft på venstre side, men tegn til atrofi af håndryg og hånd.
- Der er manglende sensibilitet sv, til venstre håndryg og hånd.
- Tilstanden findes stationær med funktionsbegrænsende symptomer grænsende til total manglende funktion af venstre hånd og håndled."

Klageren er gennem årene fulgt på reumatologisk afdeling på hospitalet. Af et journalnotat af 14/11 2011 fremgår bl.a.:

"14.11.11
…
Reumatoid arthrit. Har tålt intensiveringen af Methotrexat til nu 25 mg x 1 ugentligt.

Der har været nogen effekt af steroid injektion i højre albueled, har dog fortsat nogle gener fra højre albue og underarm.
Biokemien er normal.
Røntgen af vist lettere arthritforandringer i højre fod. Har ikke gener fra området.
Klinisk er der synovit i højre albueled med ca. 10 graders ekstensionsdefekt, lille ansamling. Der er ikke sikker arthrit i øvrigt. Ømhed over ve. håndled, især ved bevægelse, i mindre grad i højre. Ingen ømhed svarende til fødderne.

Konklusion
Tilstanden er under bedring.
Svarende til højre albue inj. 40 mg Kenalog.

Plan
Planlagt opfølgning i fysioterapien og ergoterapien.
rp. igen om ca. 3 mdr.
rp. MTX kontrolprøver hver 6. uge

Resume, Reumatologi
DIAGNOSE
reumatoid arthrit.

SYGDOMSDEBUT

2006.
Diagnosen stillet omkring aug. 2008.

DIAGNOSTISK GRUNDLAG
Arthrit, herunder initialt især ve. håndled.

AUTOANTISTOF
Anti-CCP positiv i høj titre. Negativ IgM reumafaktor.

FASEREAKTANTER
Lettere fasereaktantsforhøjelse.

RØNTGEN
070611, reumatoid arthrit i ve. håndled og håndrod med pågående aktivitet.
101011, fødder, arthritforandringer højre 1. grundled med pågående aktivitet. Mulig erosion i højre 4. MTP-led.

BEVÆGEAPPARAT FUNKTIONSNIVEAU
Reumakirurgi: Håndledsartroskopi sin. jan. 2010: Svært beskadiget brusk. Der blev ikke foretaget synovektomi.

SYGDOMSMODIFICERENDE BEHANDLING
Salazopyrin aug. 2008 til jan. 2009. Seponeret pga. manglende effekt.
Tbl. Methotrexat siden 080811.

KONKLUSION OG BEHANDLINGSSTRATEGI
Arthritis aktiviteten er aftagende. Fortsætter med peroral Methotrexat 25 mg x 1 ugentligt."

I brev af 24/5 2012 meddelte selskabet, at ydelserne ville blive halveret fra den 1/8 2012.

Klageren har i klageskema af 14/9 2012 til nævnet bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
Jeg har modtaget invaliditetsydelse fra PFA Pension siden januar 2007 og har i den forbindelse løbende indsendt informationer om mit helbred til PFA Pension (se vedlagte journaler fra Reumatologisk ambulatorium i ... og ... samt oplysningsskemaer fra PFA Pension)

Den 24 maj 2012 modtager jeg brev fra PFA Pension hvor de vil nedsætte min invalidepension til halv ydelse (kopi vedlagt). Den 31 maj 2012 påklager jeg denne afgørelse via mail (kopi vedlagt) da jeg mener min helbredsmæssige tilstand er klart forringet fra sommeren 2011 frem til dags dato.

Den 23 juli 2012 modtager jeg svar fra PFA Pension på min klage (kopi vedlagt) hvori de fastholder deres vurdering af min nedsatte erhvervsevne.

Det er for mig meget overraskende at PFA Pension vurderer min erhvervsevne mere positivt nu end tidligere, da der er sket store forandringer af mit helbred siden juli 2011. I juli 2011 begyndte min højre albue således at hæve kraftigt og give store smerter. Derfor påbegyndte jeg i starten af august 2011 behandling med Methotrexat, ligesom jeg løbende i efteråret

2011 har fået lagt blokader i albuen for at nedsætte hævelse og smerte. Det blev endvidere forsøgt i samme periode at lægge en blokade i min venstre hånd for endnu en gang at prøve at aflede de store gener og smerter, som mit venstre håndled dagligt giver, dog uden positivt resultat, da der er sket en stor varig skade af mit venstre håndled (se vedlagte journaloplysninger fra ... sygehus samt Ortopædkir. Afd. E dateret 14/10 2010). Højre håndled har vist tegn på overbelastning, og jeg har jævnligt smerter fra højre tommelfinger og håndled.
Dvs. jeg går med konstante smerter i venstre håndled, og min højre hånd og albue giver smerter ved brug i længere tid.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Jeg kan ikke se noget belæg for at vurdere, at min helbredsmæssige tilstand er forbedret i sådan en grad, at min arbejdsevne nu vurderes til kun at være nedsat til mellem en halvdel og en tredjedel og ikke under en tredjedel eller mindre som tidligere. Jf. journaler fra ... Sygehus dateret den 17 august 2011 samt journaloplysninger fra ... Sygehus dateret fra den 13 september 2011 til den 14 november 2011. Behandlingen med Methotrexat har stabiliseret min højre albue således, at denne ikke er så hævet, men de smerter, jeg får ved brug af albuen i længere tid samt i min overbelastede højre hånd har Methotrexaten ikke kunnet afhjælpe. Og de varige skader, jeg har i mit venstre håndled, har Methotrexaten overhovedet ingen positiv effekt haft på. Mht. min venstre hånd henvises til Ortopædkir. Afdeling E jf. journal dateret den 14. oktober 2010 hvor vurderingen var, at jeg ikke kunne varetage nogen former for håndbelastende arbejde jf. min situation i venstre hånd. Og denne vurdering blev foretaget inden mine problemer med højre albue begyndte. Afslutningsvis synes jeg også, at speciallægerapporten udarbejdet af ... dateret den 3 marts 2011 bør nævnes, hvor konklusionen er at min tilstand i venstre håndled findes stationær med funktionsbegrænsende symptomer grænsende til total manglende funktion af venstre hånd og håndled.

Min erhvervsevne er af PFA bedømt inden for mit nuværende erhverv. Jeg har vanskeligt ved at se, hvad PFA i brevet af 23. juli 2012 præcist lægger vægt på ved bedømmelsen af min arbejdsevne inden for kontorfaget. PFA nævner dog konkret, at jeg 'i øvrigt ledmæssigt er velbefindende og har et højt aktivitetsniveau med løb'. Dette ses ikke at understøtte PFAs vurdering, når der henses til, at mit erhverv netop kræver brug af hænder og arme - og ikke i udpræget grad benene.

Jeg er klart af den opfattelse, at jeg med 'symptomer grænsende til total manglende funktion af venstre hånd og håndled' og med smerter ved brug af højre albue i længere tid umuligt kan anses for at have en arbejdsevne indenfor kontorfaget på mindst 1/3. F.eks. er jeg jo ikke i stand til at skrive, taste eller lignende i 2-3 timer pr. dag, ligesom jeg ikke kan se, at skånehensyn (som omtalt i PFAs brev) kan hjælpe mig til at bruge venstre hånd."

Selskabet har i brev af 4/10 2012 til nævnet redegjort for sin stillingtagen således:

"**PFA Pensions begrundelse for at sætte udbetalingen ned til halv**
Forsikrede har siden januar 2007 fået udbetaling af fuld invalidepension på baggrund af hendes erhvervsevne indenfor hendes nuværende/tidligere erhverv. Denne lempeligere vurdering, indenfor forsikrede nuværende/tidligere erhverv er en midlertidig vurdering.

Den generelle erhvervsevne vs. erhvervsevnen i nuværende erhverv
Det er vores vurdering, at forsikredes erhvervsmæssige og helbredsmæssige tilstand nu er så afklaret, at vi kan overgå til vurderingen af forsikredes generelle erhvervsevne.

Til støtte for denne vurdering kan vi henvise til speciallægeerklæring af 3. marts 2011 udfærdiget af speciallæge i ortopædkirurgi ... (bilag ...), hvor speciallægen konkluderer, at forsikrede som følge af sygdommen har varigt nedsat funktion og kraft af venstre hånd og fingre, og finder, at tilstanden er stationær.

PFA Pension skal desuden henvise til journal fra håndambulatorium fra ... Sygehus dateret den 14. oktober 2010 (bilag ...), hvor det fremgår at forsikrede lider af en kronisk systematisk rheumatoid artrit, og at forsikrede under ingen omstændigheder vil kunne varetage nogen former for håndledsbelastende arbejde, heller ikke tastaturarbejde i sin nuværende situation. Da forsikrede inden sin sygemelding har arbejdet som regnskabsansvarlig, og da jobbet som regnskabsansvarlig er krævende og indebærer meget tastearbejde, er det PFA Pensions vurdering, at der ikke er mulighed for at forsikrede vil kunne vende tilbage til sit hidtidige job. Af denne grund og med henvisning til Ankenævnets praksis i fx AKF 76.924, AKF 73.140 og AKF 78.327, er det PFA Pensions opfattelse, at PFA Pension har været berettiget til at overgå til vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

Derudover er det vores opfattelse, at det, at forsikredes sygdom har stået på siden 2006, at forsikrede har deltaget i adskillige behandlinger, som ikke har afhjulpet sygdommen i væsentlig grad, at hun er fratrådt sit hidtidige job som regnskabsansvarlig i januar 2007, at forsikrede siden januar 2007 ikke har haft nogen tilknytning til arbejdsmarkedet, og at PFA Pension har udbetalt midlertidig invalidepension til forsikrede i mere 5 år, ligeledes taler for, at PFA Pension har været berettiget til pr. 1. august 2012 at overgå til vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

For en god ordens skyld skal PFA Pension gøre gældende, at det er til forsikredes fordel, at PFA Pension først pr. 1. august 2012 har valgt at overgå til vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

Vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne
Som tidligere nævnt fremgår det af journal fra håndambulatorium fra ... Sygehus dateret den 14. oktober 2010 (bilag ...), at forsikrede lider af kronisk systematisk rheumatoid artrit, og at forsikrede under ingen omstændigheder vil kunne varetage nogen former for håndledsbelastende arbejde, heller ikke tastaturarbejde i sin nuværende situation.

Det kan på denne baggrund konkluderes, at forsikrede ikke kan udføre tastaturarbejde eller andet håndledsbelastende arbejde. Det fremgår imidlertid ikke, at forsikrede ikke kan udføre andre arbejdsopgaver, som blot skåner hendes håndled.

Det fremgår af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring udarbejdet den 3. marts 2011 (bilag ...) af ..., at forsikrede i perioden fra 2006 til 2009 har været til flere behandlinger på reumatologisk afdeling på ... Sygehus. Der er radiologisk og ved MRscanning påvist svære forandringer i hele håndleddet som følge af rheumatoid arthrit. Forsikrede har konstante smerter i venstre håndled på 6-7 på VAS-skalaen. Smerterne forværres voldsomt ved den mindste daglige funktion eller daglige gøremål. Forsikrede kan ikke løfte, støvsuge, vaske tøj eller klare rengøring. Der er tydeligt svind af væv på venstre hånd og begrænset brug af venstre hånd. Der findes tydelig indskrænket volar og dorsal fleksion samt nedsat rotation og radial/ulnar deviation i håndleddet. Håndtrykskraften er nærmest ikke eksisterende. Der er normal pincetgreb, men kraften er meget nedsat. 1. fingers bevægelighed i rodleddet er meget nedsat. Bevægeligheden af IP-leddene er normale. Det konkluderes, at forsikrede har varig nedsat funktion og kraft af venstre håndled og fingre. Tilstanden findes stationær med funktionsbegrænsende symptomer grænsende til total manglende funktion af venstre hånd og håndled.

Forsikrede er imidlertid højrehåndet, hvorfor PFA Pension antager at højre hånd vil kunne bruges i forbindelse med arbejde.

Det fremgår af telefonkonsultationen af 17. august 2011 (bilag ...), at det tyder på, at forsikrede oplever opblussen af sin sygdom, og at hun derfor er startet i behandling med Methotrexat.

Det fremgår af journal fra reumatologisk afdeling ... Sygehus den 13. september 2011 (bilag ...), at forsikrede bevæger sig ganske frit og upåvirket. Der ses synovit i venstre håndled, hvor håndleddet er præget af veludtalte artritfølger og indskrænket bevægelighed. Der er indikation for intensivering af den sygdomsmodificerende behandling med Methotrexat.

Det fremgår af journalnotat fra den 14. november 2011 (bilag ...), at forsikredes tilstand er under bedring. Det konkluderes, at arthritis aktiviteten er aftagende, og at generne fra højre albue og underarm også er mindsket.

Det fremgår af journalnotat fra den 23. januar 2012 (bilag ...) at forsikrede henvender sig ekstraordinært pga. gener fra højre 1. kulisse samt intermitterende gener fra højre albue. I øvrigt er hun ledmæssigt velbefindende. Hun har højt aktivitetsniveau i forbindelse med løb. Der ses objektivt lidt hævelse af højre thenarregion, men ikke ømhed eller tegn på synovit eller tenosynovit. Forsikrede har artritfølger i venstre håndled, hvor hun indimellem anvender håndledsskinne. Der synes at være tale om lettere bløddelsforandringer. Lægen anbefaler, at tiden ses an med mild analgetika.

PFA Pension bemærker i denne forbindelse, at generne i højre hånd anbefales behandlet med mild medicin samt at der synes at være tale om lettere bløddelsforandringer. For så vidt angår venstre håndled oplyses det, at forsikrede indimellem anvender håndledsskinne.

I øvrigt bemærker PFA Pension, at forsikrede ud over generne fra højre arm, som er mindsket ved behandling, i øvrigt er ledmæssigt velbefindende, hvilke også understreges af, at forsikrede har et højt aktivitetsniveau i forbindelse med løb.

Det fremgår af opfølgningsskema dateret den 15. februar 2012 (bilag ...), at forsikrede selv mener, at hendes tilstand er forværret siden PFA Pensions sidste opfølgning på hendes udbetaling i juli 2011. Hun begrunder forværringen med, at hendes højre albue i juli 2011 begyndte at hæve kraftigt og give smerter. Forsikrede oplyser desuden, at hun ikke har været arbejdsprøvet og at hun ingen ydelser modtager fra det offentlige.

PFA Pension er på baggrund af sagens lægelige akter og forsikredes egne oplysninger i opfølgningsskemaet af den opfattelse, at forsikrede oplevede en forværring af helbredstilstanden i sommeren 2011. Det er dog samtidig PFA Pensions opfattelse, at den efterfølgende igangsatte behandling har haft et positivt resultat på helbredstilstanden.

Det, at forsikrede ikke er blevet arbejdsprøvet, er desuden efter PFA Pensions opfattelse med til at støtte PFA Pensions vurdering af, at der ikke er dokumentation for, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder. I den forbindelse skal vi henvise til ankenævnets kendelse i sag nr. 80.281.

Samlet konkluderer PFA Pension efter, at vi har forelagt sagen for vores lægekonsulent, der til daglig er ortopædkirurg, at forsikrede har svær slidgigt i venstre håndled samt at hun har intermitterende gener fra højre albue, hvorfor hun ikke kan klare håndledsbelastende arbejde

såsom tastaturarbejde. Der er dog ikke dokumentation for, at forsikredes helbredsmæssige skavanker forhindrer hende i at arbejde på mere end en tredjedel af arbejdstiden i et job, der tilgodeser alle hendes skånebehov.

Det er på denne baggrund PFA Pensions vurdering, at det ikke er dokumenteret, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med to-tredjedele eller mere. På denne baggrund er det vores vurdering, at forsikrede alene er berettiget til halv udbetaling fra den 1. august 2012."

Heroverfor har klageren i brev af 14/10 2012 til nævnet bl.a. bemærket:

"Svarskrivelsen fra PFA Pension indeholder en begrundelse for, at PFA Pension er overgået fra den 'lempeligere vurdering indenfor forsikredes nuværende/tidligere erhverv' til en vurdering af min generelle erhvervsevne. Jeg har ingen forudsætninger for at vurdere om det er berettiget at overgå til en vurdering af min generelle erhvervsevne, men jeg har svært ved at se, at dette har konkret betydning, når der henses til, at der næppe findes et job, der er mindre belastende for håndled og arme end det job, jeg oprindeligt havde.
...
Jeg kan ikke se nogen sammenhæng i beskrivelsen af min tilstand og konklusionen om, at mine 'helbredsmæssige skavanker' ikke hindrer mig i at arbejde mere end en tredjedel af arbejdstiden. PFA Pension ser ud til at skabe denne sammenhæng ved at måle min tilstand mod 'et job, der tilgodeser alle hendes skånebehov'. Dette er imidlertid selvopfyldende. Det afgørende er og bliver, hvilket job jeg realistisk kan varetage uden at bruge venstre hånd samtidig med, at jeg skal sikre en reduceret belastning af højre hånd og albue. Et sådant job findes efter min opfattelse ikke.

Endelig skal jeg kommentere PFA Pensions synspunkt om, at der mangler dokumentation for, at min generelle erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder. Efter min opfattelse er mit forløb og min tilstand særdeles velbeskrevet i diverse journaler, der dækker en periode på mere end 5 år. Det kan ganske enkelt ikke herske reel tvivl om, i hvilket omfang jeg er i stand til at bruge hænder og arme."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede efter PFA Pension's skøn ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke bevist, at klageren som følge af sin leddegigt er ude af stand til at tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for fuldt

erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet med virkning fra 1/8 2012 har bevilget halve ydelser.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen